

Nemošická stráň

a podél Chrudimky do Pardubic

sobota 1. dubna 2023

Sraz účastníků: v 9:00 hod. na konečné zastávce linky mhd č. 12 Zdravotnická škola. **Tato linka mhd není v sobotu a v neděli v provozu.**

Doprava: Individuální. Např. linkou mhd č. 2, v sobotu odjezd ze zast. č. 1 Nám. Republiky 8:23, resp. 8:43 směr Nemocnice. Výstup v 8:33, resp. 8:53 na zast. Zámeček. Odtud pěšky na kruhový objezd, vlevo okolo Ery ke Střední zdravotnické škole, kde je sraz na konečné zastávce linky mhd č. 12 Zdravotnická škola.

Pokud možno nepřijíždějte autem, do místa srazu se nebudeme vracet.

Půjdeme pohromadě. Po cestě se lze libovolně od skupiny odpojit.

Celkem: nejdlejší trasa podél Chrudimky a Labskou ulicí až k jezu na Labi u soutoku Chrudimky s Labem 9 km.

Mapa: Není třeba, trasa není značená.

Přihlášky: Není třeba se předem přihlašovat.

Cena: Zdarma.

Výlet připravil a vede: Josef Kotyk, Josef.Kotyk@seznam.cz

Trasa:

Společná procházka Nemošickou stráňí s poznáváním jarních rostlin. V Drozdicích přejdeme most a budeme pokračovat podle starých ramen Chrudimky, potom podél toku po levém břehu Chrudimky bývalým vojenským prostorem s pozůstatky vojenských staveb železničního pluku do Pardubic. **Cesta po levém břehu Chrudimky je méně schůdná než po pravém břehu, kudy jsme šli v r. 2022.**

Místopis:

Nemošická stráň je přírodní památka evid. č. 775 vyhlášená r. 1982 na jihovýchodním okraji města Pardubice. Má rozlohu 6,60 ha s ochranným pásmem 1,39 ha. Státní správu a péči o přírodní památku zabezpečuje dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, Pardubický kraj. Nemošická stráň je významným biologickým koridorem, jedním z posledních přirozených útočišť živočichů a rostlin v blízkosti Pardubic. V přírodní památce není přípustné poškozovat porosty, rušit živočichy a vstupovat mimo stávající cesty.

Strmá opuková stráň, přibližně 1 km dlouhá, nad pravým břehem Chrudimky od Drozdic k Pardubicím, je typickou ukázkou říční terasy s dubohabrovým porostem. Terasa je významným nalezištěm paleontologickým, zoologickým a zejména botanickým. V okolí se nachází řada starých ramen Chrudimky, které jsou chráněny jako významný krajinný prvek. Listnatý háj tvoří převážně habr, jilm vaz a jilm habrolistý, javor babyka a dub letní.

Z křovin tu roste líska obecná, svída krvavá, brslen evropský a trnka obecná.

V podrostu lesa roste mnoho druhů rostlin, z nichž některé patří mezi ohrožené zvláště chráněné druhy - lilie zlatohlavá, áron plamatý, prvosenka vyšší. V časném jaru je zem pokryta porosty dymnivky duté, křivatce žlutého, orseje jarního (cibulkonosného), sasanky hajní a pryskyřníkovité, jaterníku podléšky, hluchavky žluté a lechy jarní. Najdeme zde rovněž podběl, podbílek šupinatý, plicník lékařský, kokořík vonný a řadu dalších bylin. Řídce se zde vyskytuje i sněženka podsněžník. Lokalita je známá především masivním výskytem česneku medvědího.

Entomologické průzkumy prokázaly, že jsou zde zastoupeny ohrožené druhy hmyzu vázané na staré a odumírající dřeviny (zlatohlávek skvostný, střevlík Ullrichův).

Nemošická stráň je hnízdištěm zpěvného ptactva (včetně slavíka), krahujce obecného, krutihlava obecného, netopýra vousatého anebo norníka rudého.

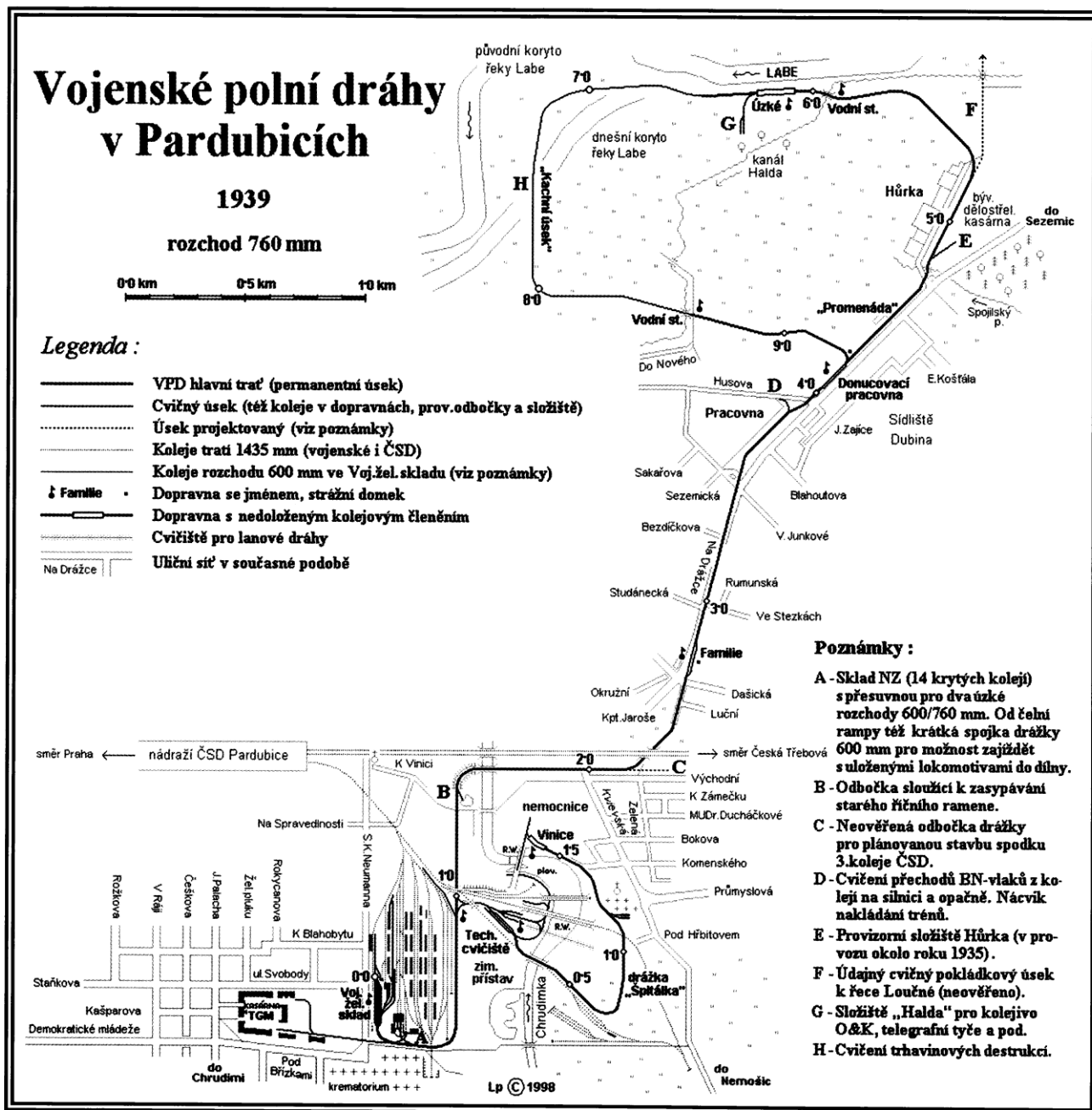
Žije zde ještěrka obecná, slepýš křehký a užovka podplamatá.

Lokalita je rovněž cenným paleontologickým nalezištěm. Křídlové jílovce obsahují bohatou fosilní faunu, většinou mořské ježovky a mlže (inocerámy), podle kterých jsou tyto vrstvy nazývány jako zvonivé inocerámové opuky. **Na březích starých ramen Chrudimky na levém břehu jsou rozsáhlé porosty sněženky podsněžníku.**

Vojenské stavby na Chrudimce.

R. 1919 se Pardubice staly sídlem železničního pluku. Pluk byl provizorně umístěn do dřevěných baráků po C. a K. Válečné nemocnici (zv. Karanténa). 28. 10. 1927 byla slavnostně otevřena nová Masarykova kasárna na Skřivánku, kam byl pluk v listopadu přemístěn. Postupně byly budovány další vojenské stavby (stáje, sklady, depa, věznice, strážní budovy, dílny aj.). K dopravě materiálu sloužily cvičné úzkorozchodné železniční trati. V dubnu a květnu r. 1937 vojáci železničního pluku postavili novou dřevěnou lávku přes Chrudimku pod Vinicí pro pěší, poněvadž stávající lávka nebyla bezpečná. Stavba proběhla v rámci technického výcviku a s městem byla smluvena jen symbolická odměna 1000 Kč, z níž se uhradil materiál.

V témže roce město věnovalo železničnímu pluku železný most přes Chrudimku v Jahnově ulici, jenž byl nahrazen mostem betonovým (Prokopův most). Železný most vojáci rozebrali a překlenuli jím Chrudimku v prostoru technického cvičiště. V tomto prostoru dosud stojí 2 mosty (Červeňák a Zeleňák) a betonové pilíře mostu drážky pod Vinicí. Rozsah úzkorozchodných železnic v r. 1939, vybudovaných železničním plukem, je znázorněn na obr. Ing. Podivína. Z obrázku je patrné, odkud pochází název ulice Na drážce. Během války byl železniční pluk rozpuštěn, po válce obnoven a r. 1994 zrušen. Vojenský prostor byl

Obr. 74: Schéma polních drah o rozchodu 760 mm zpracované Ing. L. Podivínem.

ponechán svému osudu, má charakter přírodní divočiny, nyní je ve správě města Pardubice.

Pozůstatky staveb Železničního pluku v Pardubicích

Červeňák

Most drážky od kasáren TGM, přes „Karanténu“, přes Chrudimku směrem k Nemošicím včetně odbočky do Pardubiček (do r. 1929). Částečně průchozí, oficiálně uzavřen.

Zeleňák

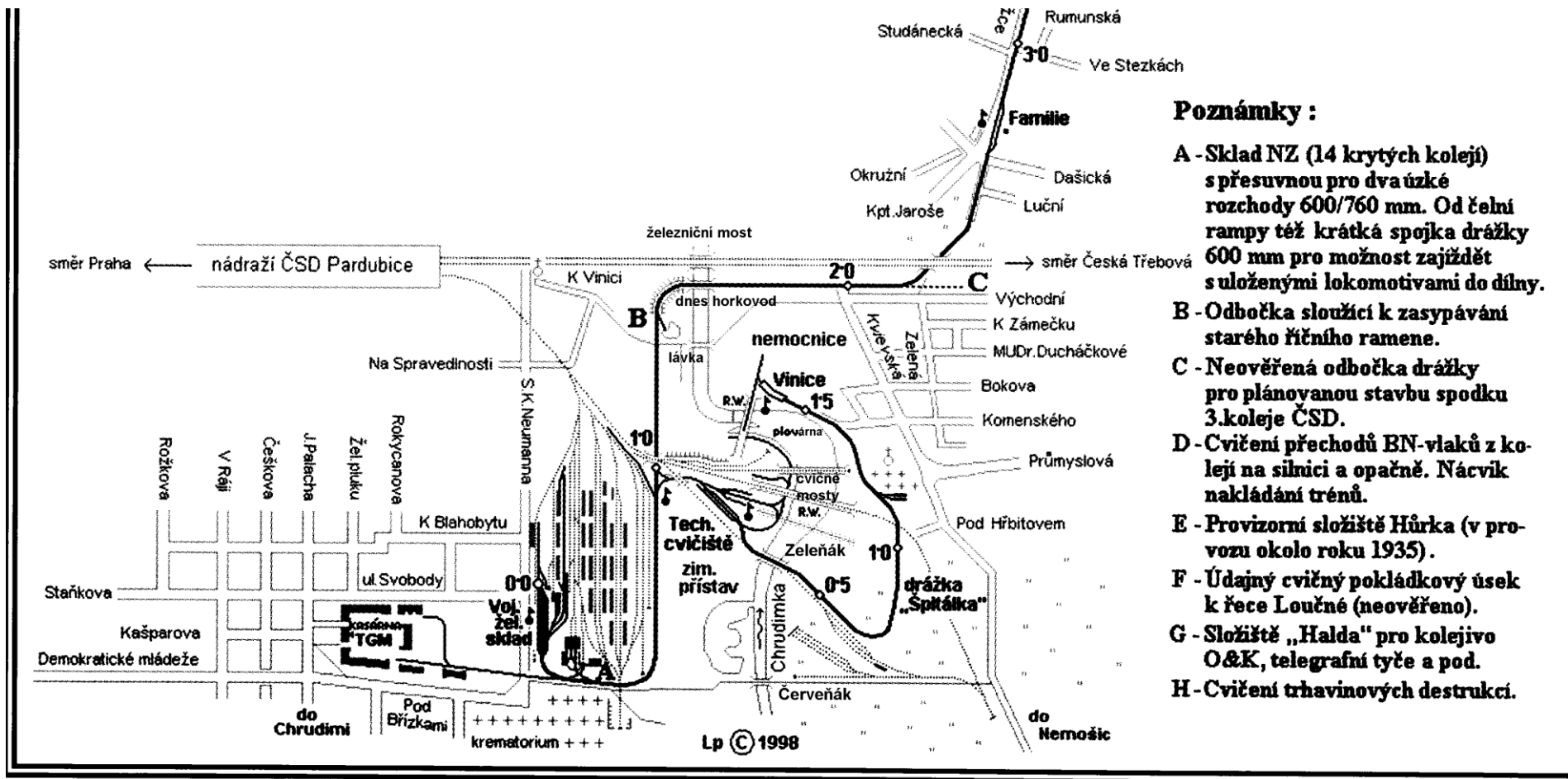
Most drážky „Špitálka z technického cvičiště k zastávce Pardubičky (u kostela) a dále na zastávku Vinice (u nemocnice). Dříve uzavřen, nedávno částečně zrestaurován a otevřen pro pěší.

Z násypů a pilířů cvičných mostů se zachovaly pouze pilíře a násypy mostu typu Roth-Wagner.

Pozůstatek násypu a pilířů (u vojenské plovárny) po cvičném mostu typu Roth-Wagner z technického cvičiště na Vinici (k zastávce drážky „Špitálka“ u nemocnice). Pilíř na pravém břehu Chrudimky slouží výcviku horolezců.

Lávka pro pěší pod Vinicí, otevřena pro sanitky.

Pilíře drážky od kasáren TGM na Skřivánku přes „Karanténu“ do Famílie (Slovany), dnešní ulicí Na drážce k Donucovací pracovně (věznice), na Hůrka, Do Úzkého, Do Nového a zpět k pracovně. Po mostě vedle železničního mostu je dnes veden horkovod přes Chrudimku.

Poznámky :

- A - Sklad NZ (14 krytých kolejí) s přesuvnou pro dva úzké rozchody 600/760 mm. Od čelní rampy též krátká spojka drážky 600 mm pro možnost zajíždět s uloženými lokomotivami do dílny.
- B - Odbočka sloužící k zaspávání starého říčního ramene.
- C - Neověřená odbočka drážky pro plánovanou stavbu spodku 3.koleje ČSD.
- D - Cvičení přechodů BN-vlaků z kolejí na silnici a opačně. Návík nakládání trenů.
- E - Provizorní složičtě Hůrka (v provozu okolo roku 1935).
- F - Údajný cvičný pokládkový úsek k řece Loučné (neověřeno).
- G - Složičtě „Halda“ pro kolejivo O&K, telegrafní tyče a pod.
- H - Cvičení trhavinových destrukcí.